Harmonogram realizacji zadań wynikających
z Rządowego programu na lata 2014-2016 „Bezpieczna i przyjazna szkoła" w 2015 r.

Harmonogram określa plan i terminy realizacji działań wynikających z uchwały nr 130/2014 Rady Ministrów z dnia 8 lipca 2014 r. *w sprawie przyjęcia Rządowego programu na lata 2014-2016 „Bezpieczna i przyjazna szkoła"* (zwanego dalej „Programem") na poziomie centralnym i wojewódzkim w 2015 r., wraz ze skutkami finansowymi, oraz zakres współpracy międzyresortowej w ramach Programu.

Na realizację Programu w 2015 r. w rezerwie celowej budżetu państwa poz. 26 zapewniono środki w wysokości **6 000 000 zł**.
W ramach ww. środków w 2015 r. realizowane będą następujące zadania:

I. Kontynuacja zadania publicznego pn. „Prowadzenie przez specjalistów ogólnopolskiej infolinii interwencyjno-informacyjnej dla uczniów, w tym ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, ich rodziców, nauczycieli oraz innych podmiotów działających na rzecz bezpieczeństwa dzieci i młodzieży".
Zadanie realizowane będzie na podstawie umowy Nr MEN/2014/DZSE/1429 zawartej pomiędzy Ministrem Edukacji Narodowej a Fundacją Dzieci Niczyje w dniu 10 listopada 2014 r. w Warszawie.

Zadanie polega na świadczeniu bezpłatnej pomocy telefonicznej i online. Osoby korzystające z infolinii otrzymają wsparcie, a także rzetelne informacje z zakresu bezpieczeństwa uczniów. W sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa uczniów będą podejmowane interwencje.
W ramach infolinii interwencyjno-informacyjnej działają dwa numery oraz pomoc online:

1. Numer 116 111 oraz świadczenie pomocy online w okresie od 02.01.2015 r. do 31.12.2015 r. zostaną udostępnione uczniom, w tym ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w godz. 12.00 – 22.00 przez 7 dni w tygodniu, z wyłączeniem dni ustawowo wolnych od pracy.
2. Numer 800100100 oraz świadczenie pomocy online w okresie od 02.01.2015 r. do 31.12.2015 r. zostaną udostępnione rodzicom, nauczycielom oraz przedstawicielom podmiotów działających na rzecz bezpieczeństwa dzieci i młodzieży, w godz. 12.00 – 18.00 przez 5 dni w tygodniu, z wyłączeniem dni ustawowo wolnych od pracy.
   Dyżury przy obu numerach pełnić będzie łącznie 76 specjalistycznie przygotowanych konsultantów przy maksymalnie 9 stanowiskach.
3. W zakres infolinii wchodzić będą także serwisy merytoryczne: www.116111.pl oraz www.800100100.pl.

Wysoką jakość świadczonej pomocy zapewni stały monitoring pracy konsultantów przez opiekunów i superwizorów podczas każdego dyżuru oraz spotkania konsultacyjne dyżurującego zespołu przed i po każdym dyżurze, a także comiesięczne superwizje.
Konsultanci zatrudnieni w infolinii są przygotowani do podjęcia interdyscyplinarnej interwencji, po uzyskaniu zgody zainteresowanej osoby. W razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia osób kontaktujących się z telefonem 116 111 podejmowane będą

interwencje, zgodnie z porozumieniem Komendanta Głównego Policji i Fundacji Dzieci Niczyje z dnia 3 listopada 2008 r. (Dz. Urz. KGP Nr 18, poz. 109), które upoważnia konsultantów do przekazywania dyżurnym Komendy Wojewódzkiej Policji lub Komendy Stołecznej Policji informacji o zagrożeniu kontaktujących się z nimi osób. Policja niezwłocznie podejmuje czynności służbowe zmierzające do likwidacji zagrożenia.
W sytuacjach bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia, w związku z możliwością popełnienia przestępstwa na szkodę osoby, która skontaktuje się z telefonem 800100100, podejmowane będą interwencje na mocy art. 304 ust. 1 Kodeksu postępowania karnego.
W ramach projektu realizowane będą działania edukacyjne i informacyjne skierowane do uczniów, rodziców, nauczycieli oraz przedstawicieli podmiotów działających na rzecz bezpieczeństwa dzieci i młodzieży. Wydane zostaną ulotki edukacyjne dla uczniów oraz ulotki informacyjne dla dorosłych.
Realizacja zadania poddawana będzie bieżącej ewaluacji. Sporządzane będą analizy miesięczne, kwartalne i roczne, dotyczące kontaktów nawiązanych w ramach zadania oraz problemów, z jakimi zgłaszają się osoby korzystające z pomocy.

Efekty:
Rezultaty ilościowe:

1) Telefon Zaufania 116 111 oraz pomoc online będą dostępne przez 352 dni;
2) infolinia 800 100 100 oraz pomoc online będą dostępne przez 252 dni;
3) konsultanci zostaną przygotowani do odebrania 90 000 połączeń, 6 000 wiadomości online, w tym do przeprowadzenia 28 800 interwencji edukacyjnych i kryzysowych;
4) przewiduje się 300 000 odsłon serwisów merytorycznych www.116111.pl i www.800100100.pl.;
5) w mediach, w efekcie prowadzonych działań, pojawi się łącznie 400 informacji o projekcie;
6) wydanych zostanie 400 000 ulotek edukacyjnych i 25 000 ulotek informacyjnych.

Rezultaty jakościowe:

1) uczniowie korzystający z bezpłatnego telefonu 116111 otrzymają wsparcie psychologiczne i profesjonalną pomoc w rozwiązywaniu problemów, co zwiększy ich poczucie bezpieczeństwa w szkołach i placówkach oświatowych, a także zmniejszy zjawisko wykluczenia społecznego uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi;

2) rodzice i nauczyciele w trudnych sytuacjach dotyczących uczniów otrzymają bezpłatną pomoc konsultantów 800100100, dzięki czemu podniesione zostaną ich kompetencje wychowawcze;

3) rodzice, nauczyciele oraz przedstawiciele podmiotów działających na rzecz bezpieczeństwa dzieci i młodzieży uzyskają informacje o możliwości współpracy, dzięki czemu zwiększona zostanie otwartość szkoły lub placówki na uzyskiwanie wsparcia w środowisku lokalnym.

Zadanie wpisuje się w cele szczegółowe nr 1-3 Programu.
W 2015 r. na działania w części I pkt 1-3 zostanie przeznaczona kwota 600 000 zł.

Realizacja projektu trwać będzie przez cały 2015 r.

II. Kontynuacja zadania publicznego pn. „Bezpieczna i przyjazna szkoła – ocena szkół i placówek systemu oświaty realizujących politykę ochrony dzieci przed agresją i przemocą”.
Zadanie realizowane będzie na podstawie umowy Nr MEN/2014/DZSE/1430 zawartej pomiędzy Ministrem Edukacji Narodowej a Fundacją Dzieci Niczyje w dniu 10 listopada 2014 r. w Warszawie.

Celem programu jest:

1) zwiększanie skuteczności działań wychowawczych i profilaktycznych na rzecz bezpieczeństwa i tworzenia przyjaznego środowiska w szkołach i placówkach, w szczególności przeciwdziałanie krzywdzeniu dzieci zarówno w świecie realnym, jak i w Internecie;
2) przeciwdziałanie agresji i przemocy ze strony personelu oraz rówieśników, a także przeciwdziałanie przemocy w rodzinie;
3) wprowadzenie w szkole lub placówce, która zgłosi się do projektu, stałych mechanizmów polityki ochrony dzieci przed krzywdzeniem.

Powyższe cele programu będą osiągane poprzez promocję i wdrożenie międzynarodowych rozwiązań systemowych, standardów w zakresie ochrony dzieci przed krzywdzeniem w szkołach i placówkach. Standardy powstały jako adaptacja dokumentu *Setting the Standard; a common approach to child protection* (*Ustanowienie standardów; wspólne podejście do ochrony dzieci przed krzywdzeniem*), który został opracowany w 2003 r. przez międzynarodową koalicję organizacji pozarządowych działających na rzecz ochrony bezpieczeństwa dzieci.
Ocena szkół i placówek w ramach programu będzie bazowała na następujących standardach:

Standard I. Szkoła lub placówka ustanowiła i wprowadziła w życie *Politykę ochrony dzieci przed krzywdzeniem.*

1. Szkoła lub placówka posiada dokument *Polityka ochrony dzieci przed krzywdzeniem*.
2. W dokumencie *Polityka ochrony dzieci przed krzywdzeniem* zostały uwzględnione:
   1) procedury zgłaszania podejrzeń oraz podejmowania interwencji, które określają, jakie działanie należy podjąć w sytuacji krzywdzenia dziecka lub zagrożenia jego bezpieczeństwa ze strony osób obcych, członków rodziny, personelu szkoły lub placówki oraz rówieśników;
   2) zasady ochrony danych osobowych dziecka, które określają sposób przechowywania i udostępniania informacji o dziecku;
   3) zasady dostępu dzieci do Internetu oraz ochrony dzieci przed szkodliwymi treściami w Internecie;
   4) zasady bezpiecznych relacji personel szkoły lub placówki - dziecko, określające jakie zachowania są niedozwolone w kontakcie z dzieckiem.
3. Cały personel szkoły lub placówki, w tym wolontariusze oraz praktykanci, znają treść dokumentu *Polityka ochrony dzieci przed krzywdzeniem*.
4. Zapisy zawarte w dokumencie *Polityka ochrony dzieci przed krzywdzeniem* obowiązują wszystkich członków personelu szkoły lub placówki, w tym wolontariuszy oraz praktykantów.
5. Dyrekcja szkoły lub placówki wyznaczyła osobę/y odpowiedzialną/e za monitoring realizacji dokumentu *Polityka ochrony dzieci przed krzywdzeniem.* Rola oraz zadania tej osoby są jasno określone.
6. W szkole lub placówce jest wyznaczona osoba odpowiedzialna za monitoring bezpieczeństwa sieci komputerowej.

Standard II. Szkoła lub placówka monitoruje swoich pracowników w celu zapobiegania krzywdzeniu dzieci.

1. Rekrutacja pracowników pedagogicznych w szkole lub placówce odbywa się według zasad, które obejmują, m. in. ocenę przygotowania kandydatów do pracy z dziećmi.
2. Szkoła lub placówka uzyskała informacje z Krajowego Rejestru Karnego o pracownikach - gdy jest to dozwolone przepisami prawa.
3. Szkoła lub placówka uzyskała oświadczenia pracowników, wolontariuszy i stażystów dotyczące niekaralności lub toczących się wobec nich postępowań karnych lub dyscyplinarnych za przestępstwa przeciwko wolności seksualnej i obyczajności oraz przestępstwa z użyciem przemocy na szkodę małoletniego - w przypadkach, gdy prawo nie zezwala na uzyskanie informacji z Krajowego Rejestru Karnego.

Standard III. Szkoła lub placówka zapewnia swoim pracownikom edukację w zakresie ochrony dzieci przed krzywdzeniem i pomocy dzieciom w sytuacjach zagrożenia.

1. Rozpoczynając pracę w szkole lub placówce, wszyscy członkowie personelu, w tym wolontariusze, stażyści oraz praktykanci, przechodzą szkolenie w zakresie ochrony dzieci obejmujące zapoznanie z obowiązującą w szkole lub placówce *Polityką ochrony dzieci przed krzywdzeniem.*
2. Wszyscy członkowie personelu szkoły lub placówki, w tym pielęgniarka/higienistka, zostali przeszkoleni w zakresie symptomów krzywdzenia dzieci.
3. Wszyscy członkowie personelu szkoły lub placówki, w tym pielęgniarka/higienistka, zostali przeszkoleni w zakresie odpowiedzialności prawnej pracowników szkoły lub placówki, zobowiązanych do podejmowania interwencji.
4. Wszyscy członkowie personelu szkoły lub placówki, w tym pielęgniarka/higienistka, zostali przeszkoleni w zakresie procedury "Niebieskie Karty"[1].
5. Wszyscy członkowie personelu szkoły lub placówki, w tym pielęgniarka/higienistka, mają łatwy dostęp do danych kontaktowych lokalnych placówek, które zajmują się ochroną dzieci oraz zapewniają pomoc w nagłych wypadkach, m.in. Policji, sądu rodzinnego, centrum interwencji kryzysowej, ośrodka pomocy społecznej lub ochrony zdrowia.
6. Przynajmniej jeden nauczyciel lub opiekun został przeszkolony w zakresie metod i narzędzi edukacji dzieci w obszarze ochrony przed przemocą i wykorzystywaniem oraz bezpieczeństwa w sieci i dysponuje scenariuszami zajęć oraz materiałami edukacyjnymi dla dzieci.
7. Wychowawcy klas zostali przeszkoleni w zakresie zjawiska przemocy rówieśniczej oraz metod i narzędzi działań profilaktycznych oraz interwencyjnych.

Standard IV. Szkoła lub placówka oferuje rodzicom edukację w zakresie wychowania dzieci bez przemocy oraz ich ochrony przed przemocą i wykorzystywaniem.

1. W szkole lub placówce znajduje się tablica dla rodziców, na której zamieszczane są przydatne informacje na temat: wychowania dzieci bez przemocy, ochrony dzieci przed przemocą i wykorzystywaniem, zagrożeń bezpieczeństwa dziecka w Internecie, możliwości podnoszenia umiejętności wychowawczych oraz dane kontaktowe placówek zapewniających pomoc i opiekę w trudnych sytuacjach życiowych.
2. Wszyscy rodzice zostali zapoznani z obowiązującą w szkole lub placówce *Polityką ochrony dzieci przed krzywdzeniem.*

Standard V. Szkoła lub placówka oferuje dzieciom edukację w zakresie praw dziecka oraz ochrony przed zagrożeniami przemocą i wykorzystywaniem.

1. W każdej klasie lub grupie odbyły się zajęcia na temat praw dziecka lub są one wpisane w roczny plan pracy każdej klasy lub grupy.

[1] Zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. Nr 209, poz.1245).

2. W każdej klasie lub grupie odbyły się zajęcia na temat ochrony przed przemocą oraz wykorzystywaniem lub są one wpisane w roczny plan pracy klasy lub grupy.
3. W każdej klasie lub grupie odbyły się zajęcia z zakresu profilaktyki przemocy rówieśniczej lub są one wpisane w roczny plan pracy klasy.
4. W każdej klasie lub grupie dzieci zostały poinformowane do kogo mają się zgłosić po pomoc i radę w przypadku krzywdzenia lub wykorzystywania.
5. W każdej klasie lub grupie odbyły się zajęcia na temat zagrożeń bezpieczeństwa dzieci w Internecie lub są one wpisane w roczny plan pracy klasy lub grupy.
6. W szkole lub placówce dostępne są dla dzieci materiały edukacyjne w zakresie: praw dziecka oraz ochrony przed zagrożeniami przemocą i wykorzystywaniem seksualnym oraz zasad bezpieczeństwa w Internecie (broszury, ulotki, książki).
7. W szkole lub placówce wyeksponowane są informacje dla dzieci nt. możliwości uzyskania pomocy w trudnej sytuacji, w tym numery bezpłatnych telefonów zaufania dla dzieci i młodzieży.

Standard VI. Szkoła lub placówka monitoruje i okresowo weryfikuje zgodność prowadzonych działań z przyjętymi zasadami ochrony dzieci.

1. Przyjęte zasady i realizowane praktyki ochrony dzieci są weryfikowane - przynajmniej raz na rok.
2. W ramach monitoringu zasad i praktyk ochrony dzieci szkoła lub placówka konsultuje się z ich rodzicami lub opiekunami oraz dziećmi.

W 2015 r. zaplanowano następujące działania:

1. Lokalne konferencje inaugurujące program.

W 2015 r. odbędzie się 8 konferencji w miastach wojewódzkich. Celem konferencji będzie inauguracja projektu „Bezpieczna i przyjazna szkoła – ocena szkół i placówek systemu oświaty realizujących politykę ochrony dzieci przed agresją i przemocą", a także prezentacja dostępnych narzędzi edukacyjnych i metod pracy szkoły lub placówki w obszarze ochrony dzieci przed krzywdzeniem. Uczestnikami konferencji będą pracownicy szkół i placówek, kuratorium oświaty, poradni psychologiczno-pedagogicznych, samorządu lokalnego, policji, wojewódzkiego zespołu koordynującego Program, organizacji pozarządowych, zespołów interdyscyplinarnych, a także przedstawiciele instytucji lokalnych. Na konferencję zostaną zaproszone również media. Planowana łączna liczba uczestników: 960 osób. Uczestnicy otrzymają materiały konferencyjne z zakresu bezpieczeństwa dzieci. Udział w konferencji będzie bezpłatny.

2. Szkolenia startowe dla przedstawicieli szkół i placówek.

W ramach Programu odbędą się szkolenia startowe z zakresu problematyki wprowadzania *Polityki ochrony dzieci przed krzywdzeniem* i ustanawiania standardów. Szkolenie prowadzone będzie dla 25 grup przedstawicieli szkół i placówek.10 grup szkoleniowych zostanie zorganizowanych w Warszawie, pozostałych 15 grup w innych miastach, których wybór umożliwi spełnienie kryterium dostępności do szkolenia.

3. Szkolenia problemowe

Przedstawiciele szkół lub placówek, które przystąpią do projektu, będą mogli również korzystać z tzw. szkoleń problemowych, odbywających się w różnych miastach Polski, m.in. w Warszawie. Proponowane szkolenia będą odpowiadały na potrzeby edukacyjne, wynikające ze standardów ochrony dzieci przed krzywdzeniem, określone na podstawie

wyników przeprowadzonego badania potrzeb szkoleniowych dyrektorów i nauczycieli szkół i placówek. Grupy szkoleniowe, w tym także tematy poszczególnych grup szkoleniowych, zostaną dobrane w odniesieniu do zdiagnozowanych potrzeb szkół i placówek.
Zaplanowano w sumie przeprowadzenie 480 godzin szkoleniowych. Tematyka szkoleń obejmie tematy:

1) identyfikacja czynników i symptomów krzywdzenia dzieci; podejmowanie interwencji w przypadku krzywdzenia dzieci; pomoc dziecku krzywdzonemu;
2) profilaktyka przemocy i wykorzystywania dzieci – przygotowanie do przeprowadzenia zajęć edukacyjnych dla dzieci: przedszkole, szkoła podstawowa, gimnazjum, szkoły ponadgimnazjalne;
3) profilaktyka przemocy rówieśniczej;
4) profilaktyka cyberprzemocy;
5) bezpieczeństwo dzieci i młodzieży w Internecie.

4. Stworzenie oferty e-learningowej i prezentacji multimedialnych.

Kompleksowa oferta multimedialna obejmuje prezentacje multimedialne z dźwiękiem przeznaczone głównie do pracy grupowej i pakiety e-learningowe przeznaczone głównie do pracy indywidualnej, tematycznie nawiązujące do obszarów merytorycznych. Narzędzia te będą pomocne we wdrażaniu standardów ochrony dzieci przed krzywdzeniem.
Multimedialne prezentacje z dźwiękiem będą umożliwiały przeprowadzenie szkoleń dla rad pedagogicznych na dany temat. Problematyka prezentacji dotyczy tematów:

1) standardy ochrony dzieci przed krzywdzeniem oraz tworzenie polityki ochrony dzieci przed krzywdzeniem;
2) prawne aspekty ochrony dzieci przed krzywdzeniem, w tym procedura „Niebieskie Karty”;
3) rozpoznawanie symptomów krzywdzenia dzieci;
4) podejmowanie interwencji w przypadku krzywdzenia dzieci;
5) przemoc rówieśnicza;
6) bezpieczeństwo dzieci i młodzieży w Internecie.

Pakiety e-learningowe będą alternatywą dla szkoleń tradycyjnych. Zostaną one udostępnione na platformie edukacyjnej do bezpłatnego korzystania i umożliwią ukończenie szkolenia lub kursu znacznie większej liczbie osób, niż w przypadku szkoleń tradycyjnych. Będą one uzupełniały treści zawarte w prezentacjach oraz pojawią się w nich ćwiczenia do samodzielnego wykonania przez użytkownika. Tematy poruszane w ramach poszczególnych modułów e-learningowych będą zgodne z tematami prezentacji multimedialnych.
Realizacja działań pozwoli na dostęp do szerokiej grupy odbiorców, ze względu na wykorzystanie rozwiązań edukacyjnych bazujących na nowych technologiach.

5. Organizacja sieci jednostek wspierających działania lokalne – Studium Przeciwdziałania Krzywdzeniu Dzieci.

W ramach projektu zorganizowane zostaną 2 edycje kursu pn. Studium Przeciwdziałania Krzywdzeniu Dzieci, który będzie przygotowywał lokalnych przedstawicieli organizacji pozarządowych, instytucji oraz liderów profilaktyki z poszczególnych województw do edukacji pracowników szkół lub placówek i pełnienia funkcji lokalnych placówek wspierających ich działania.

Liderzy profilaktyki to 100-osobowa grupa osób, które ukończyły szkolenie w ramach Programu w 2014 r., przygotowana do prowadzenia działań profilaktycznych z obszaru agresji i przemocy.
W programie kursu znajdzie się problematyka dotycząca krzywdzenia dzieci, roli pracownika szkoły lub placówki w identyfikacji przemocy, interwencji i pomocy, roli szkolnych i przedszkolnych programów profilaktycznych, a także możliwych rozwiązań na rzecz bezpieczeństwa dzieci w szkole lub placówce. Kurs będzie trwać 80 godz. i realizowany będzie w formie 4 zjazdów weekendowych.
W ramach tego zadania stworzona zostanie sieć jednostek wspierających realizację projektu w innych miejscowościach. Do uczestnictwa w sieci zaproszone zostaną przede wszystkim organizacje i instytucje, które już podejmują działania na rzecz ochrony dzieci przed krzywdzeniem oraz posiadają doświadczenie we współpracy z przedszkolami, szkołami i placówkami w tym zakresie.
Szacowana łączna liczba uczestników obu edycji studium w 2015 r. wyniesie 40 osób.

6. Pikniki edukacyjne dla uczniów na temat bezpieczeństwa.

Dla gmin, szkół i placówek, które szczególnie zaangażują się w realizację programu „Bezpieczna i przyjazna szkoła – ocena szkół i placówek systemu oświaty realizujących politykę ochrony dzieci przed agresją i przemocą", zostaną zorganizowane lokalne pikniki edukacyjne dla uczniów. Pikniki organizowane będą we współpracy ze szkołami lub placówkami oraz innymi lokalnymi instytucjami, działającymi na rzecz bezpieczeństwa lub promocji zdrowia dzieci. Podczas pikników uczestnicy będą mogli zdobyć wiedzę z zakresu profilaktyki przemocy, w tym również w Internecie, profilaktyki zachowań ryzykownych oraz poznają sposoby radzenia sobie w sytuacjach trudnych. Oferta edukacyjna z zakresu bezpieczeństwa dla uczniów zostanie przygotowana w formie gier i zabaw.
Zaplanowano zorganizowanie 6 pikników lokalnych, w których łącznie uczestniczyć będzie 1 800 osób.

7. Dostosowanie portalu edukacyjnego do urządzeń mobilnych.

Portal zostanie przystosowany do przeglądarek internetowych na urządzenia mobilne. Aplikacja mobilna będzie umożliwiała założenie konta w portalu. W założeniu odbiorcami takiej aplikacji będą rodzice uczniów, którzy będą mogli sprawdzić, czy szkoła lub placówka spełnia standardy ochrony dzieci przed krzywdzeniem, a także przeglądać mapę szkół lub placówek certyfikowanych.

8. Opieka merytoryczna nad szkołami lub placówkami, certyfikacja, organizowanie procesu certyfikacyjnego.

Ze względu na liczne działania przewidziane do realizacji w 2015 r. w skład zespołu projektowego wejdą: specjalista ds. współpracy ze szkołami lub placówkami, dwóch asystentów programowych wspierających organizację działań adresowanych do szkół lub placówek i profesjonalistów oraz prawnik. Proces certyfikacyjny wspierać będzie również specjalista ds. platformy – portalu edukacyjnego.
W 2015 r. 2500 szkół i placówek zarejestruje się w portalu edukacyjnym. Szkoły i placówki, które spełnią wszystkie warunki, wystąpią o certyfikat. Warunkiem uzyskania takiego wyniku jest współpraca z: wojewodami, lokalnymi samorządami, wojewódzkimi zespołami koordynującymi Program, kuratoriami oświaty i innymi instytucjami oraz organizacjami

pozarządowymi współpracującymi ze szkołami i placówkami w zakresie poprawy bezpieczeństwa dzieci i młodzieży.

9. Ewaluacja działań.

Poszczególne części projektu opisane w pkt 1-8 poddane będą ewaluacji w zakresie efektywności, użyteczności narzędzi edukacyjnych oraz wpływu programu na funkcjonowanie szkół i placówek w zakresie ochrony dzieci przed krzywdzeniem.

Efekty: 2 500 szkół i placówek zarejestruje się na portalu i podejmie proces certyfikacji.

W 2015 r. na realizację projektu przeznaczono 700 899,22 zł.

Realizacja projektu trwać będzie przez cały 2015 r.

Zadanie wpisuje się w cele szczegółowe: nr 1-3 Programu.

III. Rozwijanie i wspieranie profilaktyki rówieśniczej w szkołach i placówkach w ramach współpracy międzyresortowej Ministerstwa Edukacji Narodowej i Komendy Głównej Policji

Celem współpracy i podejmowanych działań jest ograniczenie skali występowania zjawisk patologicznych związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, w szczególności narkomanii, agresji i przemocy, a także ksenofobii.
Zadanie to będzie realizowane poprzez następujące projekty:

1) Profilaktyka a Ty/Edukacja (dalej zwany „PaT/E");
2) Ogólnopolski Przystanek Profilaktyka a Ty (dalej zwany „PaT") oraz Regionalne Przystanki PaT;
3) Ogólnopolski Głos Profilaktyki „Zryw Wolnych Serc";
4) opracowanie poradnika zawierającego wystandaryzowane zasady współpracy szkół i placówek z Policją; poradnik zostanie wydany w formie elektronicznej.

Profilaktyka rówieśnicza zakłada przygotowanie młodzieży ponadgimnazjalnej do pracy na rzecz rówieśników ujawniających zachowania problemowe i ryzykowne. W metodzie profilaktyki rówieśniczej wykorzystuje się naturalne zasoby okresu rozwojowego, w tym autorytet grupy i jej wpływ na funkcjonowanie społeczne młodych ludzi. Konstruktywne przykłady jej funkcjonowania społecznego i prozdrowotnego są znaczącym modelem do naśladowania zachowań właściwych, akceptowanych społecznie i źródłem wsparcia dla uczniów zagrożonych niedostosowaniem społecznym i wykluczeniem społecznym. W programie profilaktyki rówieśniczej liderzy mogą liczyć na wsparcie nauczycieli, rodziców oraz innych osób znaczących. Nauczyciele równolegle są szkoleni do pełnienia roli osób wspierających młodzież w działaniach profilaktyki rówieśniczej.
Projekt PaT/E jest realizowany od 2011 r. kolejno w województwach: opolskim, pomorskim, lubelskim (w 2011 r.), podkarpackim, łódzkim (w 2012 r.), kujawsko-pomorskim, świętokrzyskim, dolnośląskim (w 2013 r.), mazowieckim, wielkopolskim i śląskim (w 2014 r.).
W 2015 r. realizację projektu zaplanowano w województwie małopolskim i lubuskim.
Celem projektu PaT/E jest przygotowanie merytoryczne i organizacyjne liderów młodzieżowych do realizowania działań w ramach profilaktyki rówieśniczej. W projekcie tym szkoleni są także nauczyciele i wychowawcy do pełnienia funkcji wspierającej liderów,

a także jako ekspertów projektu PaT/E na terenie samorządu. W trakcie szkolenia nauczyciele uczą się budowania młodzieżowej grupy PaT, wyłaniania lidera, rozpoznawania potrzeb i oczekiwań członków grupy oraz stosowania właściwych form wsparcia. Po zakończonym szkoleniu nauczyciele otrzymają tytuł „Eksperta programu PaT", który upoważni ich do podejmowania rozmów z władzami lokalnymi na temat tworzenia młodzieżowych grup PaT. Organizatorzy skierują zaproszenia do prezydentów lub burmistrzów miast oraz starostów powiatów do udziału w szkoleniu i wskazania kandydata reprezentującego miasto lub powiat.
Głównymi partnerami działania w województwach będą: jednostki organizacyjne odpowiedzialne za działania profilaktyczne i edukacyjne w zakresie uzależnień, komendy wojewódzkie Policji, urzędy wojewódzkie, urzędy marszałkowskie.

Ogólnopolski Przystanek PaT oraz Regionalne Przystanki PaT to kolejne działania w ramach programu PaT, w których Ministerstwo Edukacji Narodowej aktywnie uczestniczy od 2009 r. Ogólnopolski Przystanek PaT to coroczne spotkanie społeczności projektu PaT w skali całego kraju. W 2015 r. Ogólnopolski Przystanek PaT został zaplanowany w dniach 23 i 24 czerwca w Warszawie na Stadionie Narodowym pod honorowym patronatem Prezydenta RP.
W czasie tego wydarzenia przez 2 dni dla społeczności projektu PaT zostały zaplanowane liczne wydarzenia artystyczne i edukacyjne.
W projekcie przewidziane są również warsztaty profilaktyczne, rozmowy filozoficzne, koncerty oraz spektakle w wykonaniu młodzieżowych grup teatralnych PaT z całej Polski.
Podczas finału Ogólnopolskiego Przystanku Profilaktyka a Ty uczestnicy warsztatów zaprezentują efekty swojej pracy przed zaproszonymi gośćmi, mediami i lokalną społecznością. W przygotowaniu Ogólnopolskiego Przystanku PaT będą zaangażowane władze samorządowe, organy prowadzące szkoły i placówki, kuratoria oświaty, Policja i media.

Regionalne Przystanki PaT są odzwierciedleniem Ogólnopolskiego Przystanku PaT, lecz ich charakter jest lokalny.
Dla młodzieży zaplanowano bezpłatne warsztaty, m.in. artystyczne, teatralne, kuglarskie, wokalne, taneczne, literackie, recytatorskie, dziennikarskie, radiowe, etnograficzne, charakteryzatorskie i techniczne prowadzone przez zawodowych instruktorów.

Ogólnopolski Głos Profilaktyki „Zryw Wolnych Serc" to działanie w ramach programu PaT, które zostało zainicjowane 6 października 2012 r. w Warszawie. Ideą projektu jest wzmocnienie całorocznych działań w ramach programu PaT. Pozytywne doświadczenie, związane z aktywnością młodzieży i wychowawców na rzecz profilaktyki uzależnień z 2012 r., stało się inspiracją do rozszerzenia tego działania w 2013 r. na całą Polskę.

W tym czasie społeczność PaT prezentuje swoje działania profilaktyczne, odbywają się liczne debaty, które kończą się odezwami kierowanymi do dorosłych. W swoich przesłaniach młodzież wyraża swoje oczekiwania wobec dorosłych – rodziców, nauczycieli i gospodarzy ich miast i wsi.
W 2015 r. działanie Ogólnopolski Głos Profilaktyki zostało zaplanowane na dzień 1 czerwca, tj. w Dzień Dziecka. Data została wybrana symbolicznie, gdyż społeczność PaT zwróci się do dorosłych z odezwą o przestrzeganie praw dzieci. Kulminacyjnym punktem, jak co roku, będzie gest położenia dłoni na sercu i wybijanie symbolicznie jego rytmu. W idei działania

„Zrywu Wolnych Serc" ten rytm serc wolnych od uzależnień i przemocy, od nienawiści i obojętności wobec drugiego człowieka, będzie wybijany przez 60 sekund o godz.14.00, jednocześnie w całym kraju.

Podobnie jak w ubiegłych latach inauguracja projektu zostanie poprzedzona pismem Ministra Edukacji Narodowej do kuratorów oświaty, w którym zwróci się on z apelem do środowiska oświatowego o włączenie się w tę inicjatywę. Ponadto, zaproszenie do wspólnego działania zostanie skierowane od organizatorów do władz samorządowych.

Efekty:
Rezultaty ilościowe:

1) utworzenie 10 nowych młodzieżowych grup PaT (obecnie na terenie kraju działa 85 grup młodzieżowych PaT);
2) przeprowadzenie 2 szkoleń eksperckich PaT dla ok. 100 nauczycieli;
3) utworzenie 2 wojewódzkich grup SymPaTyków dla nauczycieli uczestniczących w szkoleniu eksperckim PaT;
4) przeprowadzenie 4 szkoleń młodzieżowych liderów PaT;
5) zaproszenie przez kuratorów oświaty wszystkich dyrektorów i uczniów szkół i placówek w kraju do udziału w Ogólnopolskim Głosie Profilaktyki;
6) zaproszenie przez Impresariat PaT do współpracy ok. 2.500 prezydentów i burmistrzów miast, starostów powiatów i wójtów gmin oraz komendantów jednostek organizacyjnych Policji;
7) udział ok. 4.000 uczniów i pedagogów w powiatowych i regionalnych Przystankach PaT;
8) udział 10.000 uczniów, pedagogów i policjantów w X Ogólnopolskim Przystanku PaT.

Rezultaty jakościowe:

1) zaangażowanie samorządów lokalnych w działania na rzecz poprawy bezpieczeństwa dzieci i młodzieży;
2) wzrost poczucia bezpieczeństwa w szkołach oraz wzmacnianie postaw prospołecznych i zachowań asertywnych wśród młodzieży szkolnej wobec zjawisk patologii społecznej, takich jak: agresja, przemoc, cyberprzemoc, używanie substancji psychoaktywnych, ksenofobia;
3) wzmacnianie znaczenia twórczej profilaktyki rówieśniczej w szkolnych programach profilaktyki;
4) zmniejszenie zjawiska wykluczania uczniów ze społeczności: klasy, szkoły;
5) wzrost poziomu zaufania i budowanie przyjaznych relacji: nauczyciel-uczeń, nauczyciel-rodzic, rodzic-dziecko oraz uczeń-policjant w środowisku szkolnym.

W 2015 r. ważnym zadaniem będzie wypracowanie wystandaryzowanych zasad współpracy szkół i placówek z Policją. Działanie to zostanie poprzedzone zebraniem oczekiwań od szkół i placówek, a także od rodziców. Planowane jest powołanie wewnętrznego zespołu w Ministerstwie Edukacji Narodowej, który prowadzić będzie prace związane z przygotowaniem dokumentu obejmującego wystandaryzowane zasady współpracy szkół i placówek z Policją. Dokument zostanie wydany w formie elektronicznej.

W 2015 r. na działania w części III pkt 1-4 Programu zostanie przeznaczona kwota 700 000 zł.
Realizacja projektu trwać będzie przez cały 2015 r.

Zadanie wpisuje się w cele szczegółowe nr 1-3 Programu.

IV. Działania edukacyjne i profilaktyczne skierowane do dzieci i młodzieży z zakresu bezpieczeństwa przeciwpożarowego.

Komenda Główna Państwowej Straży Pożarnej (zwana dalej „KGPSP") aktywnie współpracuje z Ministerstwem Edukacji Narodowej w zakresie bezpieczeństwa i ochrony przeciwpożarowej w szkołach i placówkach.
Podczas realizacji kierunku polityki oświatowej państwa w latach szkolnych 2012/2013 i 2013/2014 pn. *Wzmacnianie bezpieczeństwa w szkołach i placówkach oświatowych,* a następnie *Działania szkoły na rzecz zdrowia i bezpieczeństwa uczniów* KGPSP podejmowała liczne działania informacyjno-edukacyjne skierowane do uczniów oraz nauczycieli.
Szczególne miejsce w działalności przeciwpożarowej zajmują Młodzieżowe Drużyny Pożarnicze (zwane dalej „MDP") działające na rzecz bezpieczeństwa w środowisku lokalnym. MDP stanowią także dobry przykład działań z zakresu profilaktyki uniwersalnej i rówieśniczej w środowisku szkolnym. Podstawowe zadania MDP to, m.in.: udział w zapobieganiu pożarom poprzez oddziaływanie na środowisko lokalne w celu przestrzegania przepisów przeciwpożarowych, podnoszenie wiedzy i umiejętności swoich członków w dziedzinie ochrony przeciwpożarowej, organizowanie działalności kulturalno-oświatowej w środowisku z uwzględnieniem problematyki ochrony przeciwpożarowej, rozwijanie sprawności fizycznej członków poprzez uprawianie różnych dyscyplin sportowych i turystyki, podejmowanie i realizacja zadań pożytecznych dla ochrony przeciwpożarowej i drużyny oraz macierzystej OSP, działalność wolontarystyczna.
Członkowie MDP od najmłodszych lat wyrabiają w sobie poczucie odpowiedzialności, uczą się opanowania, dyscypliny, a także podnoszą swoją sprawność fizyczną poprzez udział w zawodach sportowo-pożarniczych. W środowisku szkolnym członkowie MDP stanowią ważny zasób w szerokich działaniach profilaktycznych na rzecz bezpieczeństwa rówieśników.
W roku szkolnym 2014/2015 KGPSP przygotowała dla szkół propozycje działań edukacyjnych:

1) zorganizowanie ogólnokrajowego konkursu plastycznego pn. „Bezpieczeństwo i rozwaga - tego od Ciebie każdy wymaga";
2) zorganizowanie konkursu „kalendarzowego" pn. „To warto wiedzieć".

Celem konkursów jest promowanie wiedzy o bezpieczeństwie oraz kształtowanie prawidłowych postaw dzieci i młodzieży.
Działania te zostaną zorganizowane przy udziale jednostek organizacyjnych Państwowej Straży Pożarnej, starostw powiatowych, urzędów wojewódzkich i wydziałów zarządzania kryzysowego.

Efekty:

Rezultat ilościowy - przeprowadzenie konkursu we wszystkich województwach na terenie kraju.

Rezultaty jakościowe:
1) wzrost wiedzy uczniów dotyczącej zasad właściwych zachowań w sytuacjach

kryzysowych i zagrożeń zdrowia i życia;
2) wskazanie na stałą potrzebę propagowania wiedzy z zakresu bezpieczeństwa wśród dzieci i młodzieży;
3) podejmowanie działań w ramach wolontariatu.

Termin realizacji: Konkurs określony w pkt 1: od maja do września 2015 r., konkurs określony w pkt 2: od stycznia do czerwca 2015 r.

1. Dni otwartych strażnic.

Celem projektu jest zwiększenie wiedzy uczniów oraz członków MDP o pracy strażaka, wyposażeniu strażnic i ochronie przeciwpożarowej.
Projekt ma charakter ogólnopolski. Szkoły i placówki zainteresowane projektem podejmą współpracę z jednostkami ratowniczo-gaśniczymi na swoim terenie.

Efekty:
Rezultat ilościowy - we wszystkich województwach uczniowie będą mieli możliwość zwiedzenia strażnic i spotkania ze strażakami oraz uczestniczenia w ćwiczeniach.

Rezultaty jakościowe:
1) młodzież uzyska niezbędną wiedzę pozwalającą na prawidłowe zachowania w sytuacji zagrożeń pożarowych, klęsk naturalnych;
2) młodzież zdobędzie umiejętności prawidłowej współpracy z jednostkami organizacyjnymi Państwowej Straży Pożarnej.

Termin realizacji: maj 2015 r.

2. Przeprowadzenie próbnych ewakuacji wybranych szkół lub placówek we współpracy z komendami powiatowymi lub miejskimi Państwowej Straży Pożarnej, połączone z zaprezentowaniem właściwych zachowań w trakcie ewakuacji, w przypadku wystąpienia pożaru lub innych zagrożeń niosących konieczność ewakuacji oraz użycia sprzętu ratowniczego.

Celem projektu jest zwiększenie wiedzy uczniów i nauczycieli w zakresie zasad właściwego zachowania się w czasie pożaru oraz podczas ewakuacji.

Efekty:
Rezultat ilościowy - w ramach tego zadania zostanie przeprowadzonych 380 próbnych ewakuacji z udziałem jednostek Państwowej Straży Pożarnej.

Rezultat jakościowy - młodzież uzyska niezbędną wiedzę pozwalającą na prawidłowe zachowania w sytuacji zagrożeń pożarowych, jak sprawnie i z zachowaniem zasad bezpieczeństwa uczestniczyć w ewakuacji.

Termin realizacji: od marca do września 2015 r.
Zadanie IV wpisuje się w cele szczegółowe nr 1 i 3 Programu:

W 2015 r. na działania w części IV pkt 1 i 2 zostanie przeznaczona kwota 50 000 zł.

V. Podnoszenie kompetencji kadry pedagogicznej z zakresu profilaktyki przemocy i agresji oraz kształtowania zdrowego stylu życia; zadania zostaną zlecone do realizacji Ośrodkowi Rozwoju Edukacji.

1. Prowadzenie szkoleń dla nowej grupy liderów profilaktyki z zakresu profilaktyki przemocy i agresji, w tym wobec dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

Działanie to jest kontynuacją szkolenia zapoczątkowanego w listopadzie i grudniu 2014 r., prowadzonego przez Ośrodek Rozwoju Edukacji. Adresatami szkolenia byli głównie specjaliści z poradni psychologiczno – pedagogicznych oraz nauczyciele – konsultanci z placówek doskonalenia nauczycieli. Głównym celem 3-dniowych spotkań było przygotowanie liderów profilaktyki, którzy następnie przekażą zdobytą wiedzę i umiejętności nauczycielom podczas spotkań z radami pedagogicznymi lub podczas zajęć warsztatowych z wychowawcami. Program szkolenia został opracowany przez zespół specjalistów koordynowany przez prof. dr. hab. Jacka Pyżalskiego. Podczas 20-godzinnego szkolenia, realizowanego w formie wykładu interaktywnego oraz zajęć warsztatowych, zostały przekazane treści dotyczące agresji rówieśniczej – diagnozy, przejawów i konsekwencji, z uwzględnieniem specyficznych mechanizmów zaangażowania w agresję rówieśniczą uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi oraz wspierania szkół w poprawie bezpieczeństwa i przeciwdziałaniu agresji. Istotnym elementem spotkań była możliwość wymiany doświadczeń uczestników na temat sposobów podejmowania interwencji czy prowadzenia konsultacji dla pracowników szkół.
Efektem realizacji zadania było przygotowanie 100 liderów, których zadaniem jest przeprowadzenie w 2015 r. szkoleń dla nauczycieli i wychowawców.
Liczba przeszkolonych liderów profilaktyki w poszczególnych województwach jest następująca: mazowieckie - 21, lubelskie - 9, wielkopolskie - 9, pomorskie - 9, śląskie - 8, kujawsko–pomorskie - 9, podkarpackie - 6, dolnośląskie - 6, opolskie - 4, podlaskie - 5, lubuskie - 5, zachodniopomorskie - 3, pomorskie - 3, warmińsko-mazurskie - 3, małopolskie - 2, świętokrzyskie - 1.
Mając na uwadze równomierne rozmieszczenie zasobów ludzkich do prowadzenia działań profilaktycznych w poszczególnych województwach, obecna edycja szkolenia liderów profilaktyki nastawiona będzie na ich zbilansowanie. Stąd dobór do szkolenia prowadzony będzie w województwach, z których do szkoleń zgłosiło się najmniej osób.
Grupa liderów, która ukończyła szkolenie w 2014 r., otrzyma propozycję kontynuacji szkolenia w projekcie Fundacji Dzieci Niczyje pn. „Bezpieczna i przyjazna szkoła – ocena szkół i placówek systemu oświaty realizujących politykę ochrony dzieci przed agresją i przemocą”.

Efekty:
Rezultat ilościowy - zwiększenie liczby liderów profilaktyki w województwach.

Rezultat jakościowy - zorganizowanie sieci jednostek wspierających działania lokalne z zakresu poprawy bezpieczeństwa dzieci i młodzieży, a także umożliwienie wsparcia realizacji projektu „Bezpieczna i przyjazna szkoła – ocena szkół i placówek systemu oświaty realizujących politykę ochrony dzieci przed agresją i przemocą” w szkołach i placówkach na obszarze ich województwa.

Okres realizacji: III i IV kwartał 2015 r.

2. Organizacja konferencji pn. Przeciwdziałanie przemocy rówieśniczej wobec dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w szkole ogólnodostępnej, jako kontynuacja konferencji z 2014 r.

Konferencja zorganizowana w 2014 r. skierowana była do nauczycieli oraz pracowników poradni psychologiczno–pedagogicznych, placówek doskonalenia nauczycieli i bibliotek pedagogicznych. Na zlecenie Ministerstwa Edukacji Narodowej konferencję zorganizował Ośrodek Rozwoju Edukacji.

Konferencja prowadzona była w 4 interaktywnych grupach panelowych, które dotyczyły:

1) Panel 1 „Uczniowie z autyzmem i zespołem Aspergera";
2) Panel 2 „Uczniowie z zespołem nadpobudliwości psychoruchowej (ADHD)";
3) Panel 3 „Dzieci i młodzież z niepełnosprawnością intelektualną";
4) Panel 4 „Dzieci i młodzież z zaburzeniami zachowania".

Celem przedsięwzięcia było poznanie praktycznych rozwiązań przeciwdziałania przemocy rówieśniczej wobec dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (dalej zwanymi „SPE") w szkole ogólnodostępnej.
Ważnym aspektem dyskusji była próba określenia zasobów, jakie posiadają szkoły w zakresie tworzenia bezpiecznego i przyjaznego środowiska. W odniesieniu do ucznia z niepełnosprawnością omówiona została konieczność działań wychowawczych i profilaktycznych budujących poczucie akceptacji dla tych uczniów, co pozwoli zmniejszyć ryzyko wykluczenia społecznego uczniów ze SPE. Podjęto także temat zwiększenia otwartości szkoły na współpracę z instytucjami i podmiotami, które mogą wspierać działania profilaktyczne szkoły w środowisku lokalnym.
Konferencja zakończona została sformułowaniem rekomendacji do dalszych działań profilaktycznych skierowanych do uczniów ze SPE. Wskazano na konieczność kontynuacji tego tematu w 2015 r. w zakresie:

1) analizy skuteczności programów profilaktycznych i wychowawczych realizowanych w szkołach wobec dzieci ze SPE;
2) funkcjonowania społecznego dziecka z zespołem nadpobudliwości psychoruchowej - ADHD i zespołem Aspergera w klasie integracyjnej i ogólnodostępnej;
3) organizacji działań wychowawczych służących wspieraniu rozwoju emocjonalnego, społecznego oraz seksualnego uczniów z niepełnosprawnościami;
4) budowania całościowej polityki szkoły w zakresie szeroko pojętego bezpieczeństwa;
5) roli nauczyciela wspomagającego w edukacji włączającej w profilaktyce agresji i przemocy;
6) wspomagania nauczycieli w pracy z uczniem niewidomym i niedowidzącym oraz z innymi niepełnosprawnościami w kontekście przeciwdziałania agresji i przemocy;
7) podnoszenia kompetencji wychowawczych rodziców w zakresie przygotowania dzieci do radzenia sobie w sytuacjach trudnych, szczególnie agresji i przemocy.

Efekty: Opracowanie rekomendacji służących podejmowaniu przez nauczycieli, rodziców, oraz specjalistów skutecznych działań w sytuacjach opisanych w pkt 1–7. Upowszechnienie materiałów poprzez strony internetowe Ministerstwa Edukacji Narodowej i Ośrodka Rozwoju Edukacji oraz podczas szkolenia pracowników placówek doskonalenia nauczycieli opisanego w części V pkt 3 Harmonogramu.
Okres realizacji: II kwartał 2015 r.

3. Organizacja szkoleń dla pracowników placówek doskonalenia nauczycieli z zakresu funkcjonowania i pracy z uczniami ze SPE, w tym niepełnosprawnymi.

Celem szkolenia będzie podniesienie kompetencji pracowników placówek doskonalenia nauczycieli, m.in. w zakresie znajomości skutecznych sposobów postępowania nauczycieli, rodziców, pracowników szkoły w sytuacjach występowania przemocy rówieśniczej - omawianych podczas konferencji opisanej w części V pkt 2 Harmonogramu.
Przeszkoleni pracownicy placówek doskonalenia nauczycieli zostaną zobowiązani do szkolenia nauczycieli na swoim terenie.

Efekty: Zwiększenie kompetencji realizatorów szkoleń z placówek doskonalenia nauczycieli w zakresie problematyki przeciwdziałania przemocy rówieśniczej wobec dzieci ze SPE w szkole ogólnodostępnej.
Zwiększenie liczby osób kompetentnych w zakresie powyższej problematyki w poszczególnych województwach - stworzenie sieci liderów oraz umożliwienie realizacji szkoleń z tego zakresu dla szkół i placówek na terenie każdego województwa.

Okres realizacji: III kwartał 2015 r.

4. Organizacja szkolenia dla pracowników placówek doskonalenia nauczycieli w zakresie przygotowania nauczycieli edukacji wczesnoszkolnej do edukacji ruchowej uczniów w ramach programu „Mały Mistrz” realizowanego we współpracy Ministerstwa Edukacji Narodowej i Ministerstwa Sportu i Turystyki.

Celem szkolenia będzie przygotowanie pracowników placówek doskonalenia nauczycieli do prowadzenia szkoleń dla nauczycieli edukacji wczesnoszkolnej w zakresie edukacji ruchowej uczniów. W dalszej perspektywie czasowej wzrost kompetencji nauczycieli wpłynie na zahamowanie negatywnych tendencji w zakresie aktywności fizycznej dzieci i młodzieży.
Projekt „Mały Mistrz" adresowany jest do uczniów klas I-III szkół podstawowych i obejmuje sześć zasadniczych bloków sportów z możliwością poszerzania o inne dziedziny aktywności fizycznej. W każdym bloku uczeń ma szansę opanowania określonych umiejętności oraz zdobycia wiedzy, za które nagradzany jest odpowiednią odznaką.
Uczniom proponuje się opanowanie w ciągu trzech lat następujących sportów i umiejętności:

1) rowerzysta – turysta;
2) gimnastyk - tancerz;
3) saneczkarz - narciarz – łyżwiarz;
4) piłkarz nożny/ręczny - koszykarz – siatkarz;
5) lekkoatleta;
6) pływak – wodniak.

Dobór pracowników z placówek doskonalenia nauczycieli do szkoleń powinien być adekwatny do potrzeb występujących w danym województwie.
W ramach projektu zostanie wybrany koordynator krajowy projektu i koordynatorzy w województwach.
Do zadań koordynatorów wojewódzkich należy, m.in. zebranie pisemnych deklaracji od organów prowadzących szkoły podstawowe o uczestnictwie w realizacji projektu poprzez zapewnienie nauczyciela wychowania fizycznego, udostępnienie obiektów sportowych, pomoc w organizacji transportu, jak również inne działania zgodne z założeniami niniejszego projektu. Ponadto, koordynator wojewódzki zobowiązany jest również

do zaplanowania zakupu kompletów sprzętu sportowego, które będą dostosowane do specyfiki planowanych do realizacji zajęć. Sprzęt sportowy zostanie zakupiony dla wszystkich szkół zgłoszonych do udziału w projekcie z terenu całego województwa, w proporcji: 1 komplet na nie więcej niż 4 oddziały danej szkoły.
Do zadań koordynatora krajowego należeć będzie koordynacja projektu w skali całego kraju, opracowanie i wdrożenie systemu szkoleń ogólnopolskich i wojewódzkich dla nauczycieli realizujących projekt oraz ich organizacja, a także opracowanie, druk i dystrybucja podręcznika, legitymacji, znaczków „sprawności", plakatów oraz prowadzenie portalu internetowego projektu. Do pozostałych zadań koordynatora krajowego należy także zaproponowanie testu oceniającego poziom sprawności dzieci i młodzieży, a także ewaluacja projektu.

Efekty:
Przygotowanie pracowników placówek doskonalenia nauczycieli do prowadzenia szkoleń dla nauczycieli edukacji wczesnoszkolnej w zakresie wprowadzania atrakcyjnych form realizacji zajęć w ramach lekcji wychowania fizycznego. Docelowo oczekiwany będzie wzrost kompetencji nauczycieli w zakresie edukacji ruchowej, co w perspektywie długoterminowej przyniesie wyższą aktywność ruchową dzieci i młodzieży.

Okres realizacji: od marca do grudnia 2015 r.

W 2015 r. na działania w części V pkt 1-4 zostanie przeznaczona kwota 150 000 zł.

Zadanie wpisuje się w cele szczegółowe nr 1-3 Programu.

VI. Współpraca międzyresortowa

W ramach współpracy międzyresortowej przedstawiciele Zespołu Koordynującego przy Ministrze Edukacji Narodowej zgłosili zadania do realizacji, wpisujące się w cele Programu.
Zadania wymienione w pkt 1-7, realizowane przez współpracujące ministerstwa, będą finansowane ze środków pozostających w ich dyspozycji.

1. Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji

Współpraca będzie obejmować:

1) stworzenie bazy edukacyjno - informacyjnej na podstawie materiałów przekazanych przez Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji i inne podmioty na temat bezpiecznego korzystania z Internetu;
2) organizację konkursów dla organizacji pozarządowych na:
    a) szkolenia kadry pedagogicznej i rodziców w zakresie bezpiecznego korzystania z Internetu oraz przeciwdziałania zagrożeniom wynikającym z użytkowania sieci,
    b) zrealizowanie działań edukacyjnych wśród uczniów szkoły podstawowej i gimnazjum na temat bezpiecznego korzystania z Internetu oraz przeciwdziałania zagrożeniom wynikającym z użytkowania sieci.

Konkursy obejmą tematy celu szczegółowego nr 2 Programu, dotyczące: profilaktyki cyberprzemocy, uzależnienia od gier komputerowych, Internetu, hazardu oraz kształtowania umiejętności uczniów w zakresie prawidłowego funkcjonowania w środowisku cyfrowym, w szczególności w środowisku tzw. nowych mediów.

Okres realizacji: od kwietnia do grudnia 2015 r.

2. Ministerstwo Zdrowia

Współpraca będzie obejmować:

1) opracowanie publikacji e-poradnik „Sklepik szkolny" - dla dyrektorów szkół i placówek. W poradniku zamieszczone będą zasady prawidłowego żywienia, wzór umowy z ajentem, lista produktów rekomendowanych. Publikacja zostanie zamieszczona na stronach internetowych Ministerstwa Zdrowia, Ministerstwa Edukacji Narodowej, Ośrodka Rozwoju Edukacji oraz przesłana do szkół i placówek;
2) przeprowadzenie ogólnopolskiego szkolenia pt. „Dziecko z cukrzycą w szkole" dla nauczycieli edukacji wczesnoszkolnej oraz wychowawców świetlic szkolnych. Szkolenie ukierunkowane będzie na rozpoznanie potrzeb ucznia i zakresu opieki nad nim w trakcie nauki szkolnej;
3) sprawy związane z podawaniem leków w przedszkolach, szkołach i placówkach.

Działania wpisują się w cel szczegółowy nr 3 Programu.
Zadanie 2 realizowane będzie od września do października 2015 r.

3. Ministerstwo Sprawiedliwości

Współpraca będzie obejmować:

1) organizację bezpłatnych lekcji prawa dla młodzieży szkół ponadgimnazjalnych przez przedstawicieli samorządów prawniczych, w oparciu o zgłaszane potrzeby.
   Celem programu edukacji prawnej jest poszerzenie świadomości prawnej młodzieży, zapoznanie jej z zasadami porządku prawnego oraz przekazanie jej praktycznej wiedzy prawniczej.
   W ramach współpracy Minister Edukacji Narodowej zobowiązał się, m.in. do promowania programu edukacji prawnej wśród szkół ponadgimnazjalnych;

2) realizację projektu „Edukacja szkolna przeciwko wykluczeniu prawnemu".

Działania wpisują się w cel szczegółowy nr 2 Programu.
Zadanie nr 1 realizowane będzie przez cały 2015 r.
Zadanie nr 2 realizowane będzie do sierpnia 2015 r.

4. Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej

Współpraca będzie obejmować realizację zadań:

1) przeciwdziałanie przemocy w rodzinie wobec dziecka w odniesieniu do zadań, za które odpowiada minister właściwy do spraw oświaty i wychowania w Krajowym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020;

2) wspieranie rodziny - rozwój profilaktyki na rzecz dziecka i rodziny w resortowym programie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej - asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej.
   Wsparcie finansowe gmin w zatrudnianiu asystentów rodziny jest elementem profilaktyki w zakresie zapobiegania problemom i zachowaniom problemowym dzieci i młodzieży;

3) w ramach programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania".

Działania wpisują się w cel szczegółowy nr 2 Programu.
Zadania nr 1 i 2 realizowane będą przez cały 2015 r.

5. Główny Inspektor Sanitarny

Współpraca będzie obejmować:

1) prowadzenie bieżącego nadzoru sanitarnego nad warunkami nauczania i wychowania przez Państwową Inspekcję Sanitarną w zakresie spełniania wymogów sanitarno-higienicznych;
2) realizację programów profilaktycznych i edukacyjnych:
   a) „Nie pal przy mnie proszę" w klasach I i II szkół podstawowych,
   b) „Znajdź właściwe rozwiązanie" w klasach III-VI szkół podstawowych oraz gimnazjach,
   c) „ARS, czyli jak dbać o miłość?" w szkołach ponadgimnazjalnych w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych substancji psychoaktywnych,
   d) „Trzymaj Formę!" w zakresie promowania zbilansowanej diety oraz aktywności fizycznej wśród uczniów klas VI szkół podstawowych oraz gimnazjów.

Działania wpisują się w cele szczegółowe nr 1-3 Programu.
Zadania będą realizowane przez cały 2015 r.

6. Agencja Rynku Rolnego

Współpraca będzie obejmować:

1) opracowanie - do bazy dobrych praktyk - materiału stanowiącego wsparcie dla szkół w realizacji programów UE „Owoce i warzywa w szkole" oraz „Mleko w szkole";
2) przekazanie do bazy dobrych praktyk i za jej pośrednictwem szkołom najlepszych praktyk związanych z realizacją programów „Owoce i warzywa w szkole" oraz „Mleko w szkole", co pozwoli zwiększyć ich efektywność;
3) włączenie się w podejmowane tematy związane z promowaniem zdrowego stylu życia wśród dzieci i młodzieży w ramach Programu.

Działania wpisują się w cel szczegółowy nr 3 Programu.

Zadania będą realizowane przez cały 2015 r.

7. Komenda Główna Ochotniczych Hufców Pracy

Przedstawiciel Ochotniczych Hufców Pracy został zaproszony w roli eksperta do udziału w posiedzeniach Zespołu Koordynującego Rządowy Program na lata 2014-2016 „Bezpieczna i przyjazna szkoła" przy Ministrze Edukacji Narodowej.

Współpraca będzie obejmować:

1) prowadzenie sondaży oraz diagnozowanie zachowań młodzieży;
2) organizowanie zespołów samopomocowych;
3) animowanie inicjatyw samorządowych młodzieży;
4) animowanie aktywnego dialogu międzypokoleniowego młodzieży z osobami najstarszymi oraz najmłodszymi;
5) prowadzenie konsultacji w zakresie poradnictwa w rozwiązywaniu konfliktów.

Działania wpisują się w cel szczegółowy nr 1 Programu.
Zadania będą realizowane przez cały 2015 r.

W ramach współpracy międzyresortowej zadania organów wymienionych w pkt 8 i 9 finansowane będą ze środków pozostających w ich dyspozycji, a także dofinansowane ze środków finansowych Programu:

8. Ministerstwo Sportu i Turystyki

Współpraca będzie obejmować realizację projektu „Mały Mistrz", który został opisany w części V pkt 4 Programu.

9. Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Komenda Główna Policji

Współpraca będzie obejmować:

1) upowszechnianie programu PaT w działaniach na rzecz bezpieczeństwa, angażujących uczniów szkół ponadgimnazjalnych, ich rodziców, nauczycieli, jednostki samorządu terytorialnego, jednostki organizacyjne Policji;
2) kontynuowanie projektu PaT/E w województwach małopolskim i lubuskim;
3) tworzenie, przy wsparciu kuratorów oświaty, wojewódzkich grup SymPaTyków programu PaT, zrzeszających m.in. przeszkolonych ekspertów PaT w działaniu PaT/E, na przykładzie inicjatywy w województwie kujawsko-pomorskim;
4) promowanie działań z zakresu poprawy bezpieczeństwa w szkołach oraz budowania przyjaznego środowiska szkolnego w mediach społecznościowych PaT;
5) tworzenie młodzieżowych grup PaT w szkołach ponadgimnazjalnych, prowadzonych przez młodzieżowych liderów, promujących wśród rówieśników modę na życie wolne od agresji, przemocy i uzależnień;

6) tworzenie warunków do uczestnictwa uczniów w Ogólnopolskim Przystanku PaT na Stadionie Narodowym w Warszawie w dniach 23 i 24 czerwca 2015 r., Ogólnopolskim Głosie Profilaktyki „Zryw Wolnych Serc" w dniu 1 czerwca 2015 r., w lokalnych i regionalnych Przystankach PaT na terenie województw.

Działania wpisują się w cele szczegółowe nr 1-3 Programu.
Zadania nr 1 i 3-5, realizowane będą przez cały 2015 r.
Zadanie nr 2 realizowane będzie od marca do grudnia 2015 r.
Zadanie nr 6 realizowane będzie w I i II kwartale 2015 r.

Współpraca obejmująca realizację projektów:

1) Profilaktyka a Ty/Edukacja,
2) Ogólnopolski Przystanek Profilaktyka a Ty oraz Regionalne Przystanki PaT,
3) Ogólnopolski Głos Profilaktyki „Zryw Wolnych Serc",
4) opracowanie poradnika zawierającego wystandaryzowane zasady współpracy szkół i placówek z Policją

- została szczegółowo opisana w części III Programu.

VII. Przeprowadzenie ewaluacji bieżącej Programu

Ocena skuteczności podejmowanych działań w aspekcie ilościowym i jakościowym będzie realizowana przez Ośrodek Ewaluacji Sp. z o.o. w terminie do maja roku następującego po roku zakończenia realizacji projektów.

Ponadto, oceny efektów działań podejmowanych na poziomie centralnym dokona Zespół Koordynujący przy Ministrze Edukacji Narodowej, a na poziomie wojewódzkim – zespoły koordynujące przy wojewodach.
Ewaluacja obejmować będzie ocenę skuteczności działań lokalnych w poszczególnych województwach oraz działań o charakterze centralnym związanych z realizacją Programu w 2015 r., a także ocenę mechanizmów działania Programu i wypracowanie rekomendacji służących konstruowaniu kolejnych instrumentów wsparcia.
W badaniu zostaną zastosowane następujące kryteria:

1) trafność – rozumiana jako spójność dokumentów strategicznych z regulacjami prawnymi i przedstawioną diagnozą;
2) użyteczność – kryterium oceniające, w jakim stopniu wypracowane w Programie i projektach działania są adekwatne do potrzeb odbiorców wsparcia;
3) skuteczność – kryterium oceniające, w jakim stopniu zaproponowane wskaźniki mogą sprzyjać skutecznemu wyborowi programów lokalnych w przyszłości oraz być wskazówką dla projektodawców na temat konstruowania projektów;
4) trwałość - rozumiana jako prognoza, w jakim stopniu produkty i efekty projektów będą miały trwały charakter po zakończeniu Programu.

W badaniu ewaluacyjnym zostały sformułowane następujące pytania badawcze:

1) na ile realizowane działania są spójne z celem głównym i celami szczegółowymi Programu?
2) jak można ocenić logikę interwencji w kontekście aktualnego stanu wiedzy o bezpieczeństwie w szkole i o skuteczności działań zwiększających bezpieczeństwo?

3) czy alokacja środków finansowych na poszczególne działania Programu była adekwatna do rozwiązywania problemów bezpieczeństwa w szkole?
4) czy wsparcie zostało skoncentrowane w tych typach szkół i środowisk lokalnych, w których natężenie problemów związanych z bezpieczeństwem w szkole jest najpoważniejsze? Jak należy ocenić kryteria wyboru ofert?
5) jaka była skuteczność współpracy z wojewódzkimi zespołami koordynującymi i Zespołem Koordynującym przy Ministrze Edukacji Narodowej w realizacji Programu?

Badanie ewaluacyjne zostanie przeprowadzone z wykorzystaniem jakościowych i ilościowych metod badawczych. Dobór metod będzie wynikać z celów badania oraz pytań kluczowych.
W badaniach ilościowych zostaną wykorzystane wywiady kwestionariuszowe wspomagane elektronicznie, telefoniczne wywiady kwestionariuszowe, ankiety audytoryjne i bezpośrednie ankiety kwestionariuszowe.
W badaniach jakościowych uwzględniona zostanie analiza dokumentów, obserwacja, wywiady indywidualne, zogniskowane wywiady grupowe, studium przypadku.

Ewaluacja bieżąca wpisana jest w część XIV Programu pn. Ocena skuteczności podejmowanych działań.

W 2015 r. na działania w części VII zostanie przeznaczona kwota 50 000 zł.

Efekty: Raport z badania ewaluacyjnego działań realizowanych na poziomie centralnym i na poziomie województw w 2015 r.
Termin realizacji: od stycznia do grudnia 2015 r.

VIII. Promocja Programu

W 2015 r. zaplanowano przygotowanie projektu graficznego strony Programu, która będzie zawierać pełną informację o Programie, oraz zakładki obejmujące rekomendowane kierunki działań, umożliwiające osiągnięcie założonych celów Programu:
1) kreowanie zdrowego, bezpiecznego i przyjaznego środowiska szkoły i placówki;
2) zapobieganie problemom i zachowaniom problemowym dzieci i młodzieży;
3) promowanie wśród dzieci i młodzieży zdrowego stylu życia.

W zaprojektowanej stronie zostanie uwzględniony Bank Dobrych Praktyk, który będzie stanowić zbiór sprawdzonych rozwiązań w zakresie zwiększenia skuteczności działań wychowawczych i profilaktycznych na rzecz bezpieczeństwa i tworzenia przyjaznego środowiska w szkołach i placówkach. Na stronie zostaną także zamieszczone materiały informacyjno-edukacyjne i projekty, które dotyczą szeroko rozumianego bezpieczeństwa.

W 2015 r. na działania w części VIII zostanie przeznaczona kwota 20 000 zł.
Termin realizacji: od marca do czerwca 2015 r.

IX. Harmonogram realizacji Programu w 2015 r.

L.p.	Zadanie	Termin realizacji	Skutki finansowe w zł	Jednostka realizująca
1.	Realizacja działań na poziomie centralnym			
	1.1. Realizacja zadania publicznego pn. „Prowadzenie przez specjalistów ogólnopolskiej infolinii interwencyjno-informacyjnej dla uczniów, w tym ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, ich rodziców, nauczycieli oraz innych podmiotów działających na rzecz bezpieczeństwa dzieci i młodzieży”. Umowa Nr MEN/2014/DZSE/1429 zawarta 10 listopada 2014 r. pomiędzy Ministrem Edukacji Narodowej a Fundacją Dzieci Niczyje	styczeń-grudzień	600 000,00	Fundacja Dzieci Niczyje
	1.2. Realizacja zadania publicznego pn. „Bezpieczna i przyjazna szkoła - ocena szkół i placówek systemu oświaty realizujących politykę ochrony dzieci przed agresją i przemocą”. Umowa Nr MEN/2014/DZSE/1430 zawarta 10 listopada 2014 r. pomiędzy Ministrem Edukacji Narodowej a Fundacją Dzieci Niczyje	styczeń-grudzień	700 899,22	Fundacja Dzieci Niczyje
	1.3. Rozwijanie i wspieranie profilaktyki rówieśniczej w szkołach i placówkach w ramach współpracy międzyresortowej Ministerstwa Edukacji Narodowej i Komendy Głównej Policji: 1) Profilaktyka a Ty/Edukacja; 2) Ogólnopolski Przystanek Profilaktyka a Ty oraz Regionalne Przystanki PaT; 3) Ogólnopolski Głos Profilaktyki „Zryw Wolnych Serc”; 4) Przygotowanie wystandaryzowanych zasad współpracy szkół i placówek z	styczeń-grudzień	700 000,00	MEN-MSW-KGP

	Policją.			
	1.4. Działania edukacyjne i profilaktyczne skierowane do dzieci i młodzieży z zakresu bezpieczeństwa przeciwpożarowego.	styczeń-wrzesień	50 000,00	MEN-MSW-KGPSP
	1.5.Podnoszenie kompetencji kadry pedagogicznej z zakresu profilaktyki przemocy i agresji oraz kształtowania zdrowego stylu życia. Zadania zostaną zlecone do realizacji Ośrodkowi Rozwoju Edukacji.	marzec - grudzień	150 000,00	MEN - Ośrodek Rozwoju Edukacji
	1.6. Przeprowadzenie ewaluacji bieżącej Programu.	styczeń-grudzień	50 000,00	Ośrodek Ewaluacji Spółka z o.o.
	1.7. Promocja Programu.	marzec-czerwiec	20 000,00	MEN- Wykonawca zewnętrzny
	Razem realizacja działań na poziomie centralnym		2 270 899,22	
2.	Realizacja działań na poziomie wojewódzkim			
	Dotacje celowe dla jednostek samorządu terytorialnego i organizacji pozarządowych na realizację zadań publicznych w ramach Programu.	marzec-grudzień	3 729 100,78	Wojewoda
	Razem realizacja działań na poziomie wojewódzkim		3 729 100,78	
3.	Razem		6 000 000,00	